

**СЪВЕТ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**Брюксел, 21 декември 2010 г. (18.01)
(OR. en)**

17751/10

**Междуетноститутуционално досие:
2010/0065 (COD)**

**CODEC 1504
DROIPEN 151
MIGR 143
PE 551**

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите и за отмяна на Рамково решение 2002/629/ПВР —Резултати от първото четене в Европейския парламент (Страсбург, 13—16 декември 2010 г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с разпоредбите на член 294 от Договора за функционирането на ЕС и Съвместната декларация относно практическите условия и ред за процедурата на съвместно вземане на решение¹ бяха осъществени редица неофициални контакти между Съвета, Европейския парламент и Комисията с оглед да се постигне споразумение по това досие на първо четене, като по този начин се избегне необходимостта от второ четене и помирителна процедура.

Във връзка с това докладчиците г-жа Edit BAUER (EPP—SK) и г-жа Anna HEDH (S&D—SE) представиха компромисно изменение на предложението за директива от името на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и Комисията по правата на жените и равенството между половете. По време на посочените по-горе неофициални контакти бе постигнато съгласие по това изменение.

ОВ С 145, 30.6.2007 г., стр. 5.

II. РАЗИСКВАНИЯ

Състоялите се на 14 декември 2010 г. разисквания бяха открити от г-жа Edit BAUER (EPP—SK), която обърна внимание на няколко ключови елемента в текста на компромисното споразумение.

Г-жа Anna HEDH (S&D—SE):

- приветства въвеждането на координатор на европейско равнище за борба с трафика на хора;
- призова за предприемането на мерки срещу ключовите престъпни елементи, участващи в трафика на хора;
- призова за цялостна защита на жертвите на трафик. Подобна защита ще насърчи и жертвите да сътрудничат изцяло на властите в борбата с трафика на хора; както и
- наблегна на необходимостта да се намали търсенето за трафик на хора. Г-жа Anna HEDH изказа съжаление, че не се търси наказателна отговорност от лицата, които експлоатират други хора.

Комисар MALMSTRÖM:

- отбеляза, че Парламентът е помогнал директивата да се усъвършенства в няколко отношения, най-вече по отношение на конкретните разпоредби в член 14 относно статута и правата на непридружените деца — жертви на трафик на хора; както и
- изказа съжаление, че Съветът не е подкрепил предложението на Комисията по отношение на извънтериториалната юрисдикция за престъпления, извършени в чужбина, от лица с обичайно пребиваване в Европейския съюз.

Комисар MALMSTRÖM изрази увереността си, че разпоредба, която да гарантира възможността за наказателно преследване в Европейския съюз на всички лица, които живеят с нас в Европа и извършват престъпления, свързани с трафик на хора в други държави, е щяла да бъде много полезна. Осигуряването на такава разпоредба обаче се е оказало невъзможно. Все пак Комисар MALMSTRÖM сподели очакването, че този въпрос ще бъде поставен наново в работата на институциите по директивата за експлоатацията на деца и детската порнография. Извънтериториалната юрисдикция за лица с обичайно пребиваване в ЕС ще бъде от още по-голямо значение, когато се обсъждат възможностите за изправянето пред съд на живеещите в Европа секс туристи-педофили.

От името на политическата група на EPP г-н Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA CONSUEGRA (EPP—ES):

- подчерта необходимостта:
 - да се преодолеят пропуските в националното законодателство;
 - да се защитят децата;
 - да се преследват посредниците;
 - да се води борба с търсенето за трафик на хора; както и
 - да се конфискуват активите и придобитото с престъпление;
- наблегна на ролята, която Frontex трябва да играе в разкриването на пътищата и на трафикантите на хора; както и
- изтъкна значението на ролята на европейския координатор, като същевременно отбеляза необходимостта да се направи така, че тя да не се припокрива с ролята на Европол.

От името на политическата група на S&D г-жа Monika FLAŠÍKOVÁ BEŇOVÁ (S&D—SK) изтъкна специално сериозността на проблема с трафик на хора.

От името на политическата група на ALDE г-жа Антония Първанова (ALDE—BU) призова държавите-членки да положат повече усилия за превенция на трафика на хора.

От името на политическата група на Greens/EFA, г-жа Judith SARGENTINI (Greens/EFA—NL):

- призова на освободените жертви на трафик да бъде дадена правна сигурност по отношение на техните права на пребиваване в страната, в която са доведени. Тя изрази надежда, че този въпрос ще бъде разгледан при прегледа; както и
- изрази становището, че отделните държави-членки следва да решават сами въпроса дали да водят наказателно преследване срещу лицата, които ползват услугите, свързани с трафик на хора.

От името на Европейските консерватори и реформисти (ECR) г-жа Andrea ČEŠKOVÁ (ECR—CZ):

- приветства постигнатия компромис със Съвета; както и
- изрази становището, че да се предприема наказателно преследване на европейско равнище на клиентите на трафик на хора би било много трудно.

От името на политическата група на EUL/NGL г-жа Cornelia ERNST (EUL/NGL—DE) изтъкна специално необходимостта да бъдат обучени служителите и да се назначат координатори в държавите-членки.

Г-жа Silvia COSTA (S&D—IT):

- призова да се преразгледа директивата от 2004 г. относно правото на жертвите да останат на територията на държавата, в която са доведени; както и
- изрази подкрепа за инициативите на Комисията да се предприемат строги мерки срещу сексуалния туризъм и детската порнография.

Комисар WALLSTRÖM взе думата повторно и:

- отбеляза, че същия ден Комисията назначава координатора за борба с трафика на хора, който следва да встъпи в длъжност от януари 2011 г.; както и
- заяви, че по въпроса за наказателното преследване си заслужава да се проведат отделни дебати, но отбеляза, че в член 19 от директивата е предвидено след няколко години Комисията да представи доклад пред Европейския парламент и Съвета с оценка на въздействието на съществуващото национално законодателство, по силата на което се води наказателно преследване срещу потребителите на услуги, свързани с трафик на хора, като при необходимост към доклада следва да се приложат подходящи предложения.

III. ГЛАСУВАНЕ

При гласуването на пленарното заседание на 14 декември 2010 г. компромисното изменение беше прието. Не бяха приети други изменения. Приетото изменение съответства на договореното между трите институции и следователно би трябвало да е приемливо за Съвета. Ето защо, след като юрист-лингвистите¹ прегледат подробно текста, Съветът следва да бъде в състояние да приеме законодателния акт.

В законодателната резолюция на Парламента не е изложено приетото изменение само по себе си. Вместо това в законодателната резолюция е изложена позицията на Парламента на първо четене, която представлява текстът на предложението на Комисията, съдържащ внесеното изменение.

Текстът на законодателната резолюция на Европейския парламент е приложен към настоящата бележка.

С оглед на подготовката на срещата на юрист-лингвистите с националните експерти, делегациите, които имат забележки от правно-езиков характер, могат да ги изпратят в секретариата на дирекцията на Съвета за качество на законодателството (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu) до 21 януари 2011 г.

Трафик на хора *I**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 14 декември 2010 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите и за отмяна на Рамково решение 2002/629/ПВР (СОМ(2010)0095 – С7-0087/2010 – 2010/0065(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Европейския парламент и до Съвета (СОМ(2010)0095),
 - като взе предвид член 294, параграф 2, член 82, параграф 2 и член 83, параграф 1 от Договора за функционирането на ЕС, съгласно които Комисията е внесла предложението (С7-0087/2010),
 - като взе предвид становището на Комисията по правни въпроси относно предложеното правно основание,
 - като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на ЕС,
 - като взе предвид предложенията, внесени от националните парламенти, относно проекта на законодателен акт,
 - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 21 октомври 2010 г.,
 - след консултация с Комитета на регионите,
 - като взе предвид поетия с писмо от 25 ноември 2010 г. ангажимент от представителя на Съвета, за одобряване на позицията на Европейския парламент в съответствие с член 294, параграф 4 от Договора за функционирането на ЕС,
 - като взе предвид член 55 и член 37 от своя Правилник,
 - като взе предвид съвместните разисквания на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и Комисията по правата на жените и равенството между половете съгласно член 51 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и Комисията по правата на жените и равенството между половете (А7-0348/2010),
1. Приема изложената по-долу позиция на първо четене;
 2. Изисква от Комисията да се отнесе до него отново, в случай че възнамерява да внесе съществени промени в своето предложение или да го замени с друг текст;
 3. Възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 14 декември 2010 г. с оглед приемането на Директива 2010/.../ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите и за отмяна на Рамково решение 2002/629/ПВР

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,
като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 2 и член 83, параграф 1 от него,
като взеха предвид предложението на Европейската комисия,
като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,
след консултация с Комитета на регионите,
след като предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,
в съответствие с обикновената законодателна процедура²,
като имат предвид, че:

- (1) Трафикът на хора представлява тежко престъпление, често извършвано в рамките на организираната *престъпна дейност*, грубо нарушение на основните права и е изрично забранено съгласно Хартата на основните права на Европейския съюз.

Предотвратяването и борбата с трафика на хора е приоритет за Съюза и за държавите-членки.

- (2) ***Настоящата директива е част от глобалните действия срещу трафика на хора, които включват действия с участието на трети държави, както се посочва в „Документ за действие за укрепване на външното измерение на ЕС за борба с трафика на хора; към глобално действие на ЕС за борба с трафика на хора“. В този контекст следва да се предприемат действия в трети държави, които са държави на произход или на транзитно преминаване на жертвите, с оглед повишаване на осведомеността, намаляване на уязвимостта, подкрепа и помощ за жертвите, борба с първопричините за трафика и подкрепа за държавите за разработването на подходящо законодателство за борба с трафика.***
- (3) ***Настоящата директива отчита, че трафикът е специфично явление в зависимост от пола на лицата, като жените и мъжете често пъти са жертва на трафик за различни цели. По тази причина мерките за помощ и подкрепа също следва да са съобразени с пола, където е целесъобразно. Факторите, свързани с търсенето и предлагането, могат да бъдат различни в зависимост от съответните сектори, като трафик на хора в секс индустрията или с цел трудова***

¹ Становище от 21 октомври 2010 г.

² Позиция на Европейския парламент от 14 декември 2010 г.

експлоатация — например в строителството, селското стопанство или за принудително подчинение в домашни условия.

- (4) Европейският съюз е поел ангажимент за предотвратяването на трафика на хора и борбата с него и за защитата на правата на лицата, които са жертва на трафик. За тази цел бяха приети Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета от 19 юли 2002 г. относно борбата с трафика на хора¹ и Планът на ЕС за най-добри практики, стандарти и процедури за борба и предотвратяване на трафика на хора². **Освен това приетата от Европейския съвет Стокхолмска програма поставя ясен приоритет върху борбата с трафика на хора. Следва да се предвидят други мерки, като подкрепа за разработването на общи показатели за Съюза за идентифициране на жертвите на трафик, чрез обмен на най-добри практики между всички заинтересовани участници, особено обществените и частните социални служби.**
- (5) **Правоприлагащите органи на държавите-членки следва да продължат да си сътрудничат с оглед подобряване на борбата с трафика на хора. Във връзка с това тясното презгранично сътрудничество, включително обмен на информация и на най-добри практики, както и непрекъснат открит диалог между полицейските, съдебните и финансовите органи на държавите-членки е от съществено значение. Координацията на разследването и наказателното преследване по дела за трафик на хора следва да бъде улеснена посредством засилено сътрудничество с Европол и Евроюст, създаване на съвместни екипи за разследване, както и чрез прилагане на Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства³.**
- (6) **Държавите-членки следва да насърчават организациите на гражданското общество и да работят в тясно сътрудничество с тях, включително с признатите и действащи в тази област неправителствени организации, които работят с жертви на трафик, по-специално в рамките на инициативи за вземане на решения относно политиката, информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, изследователски и образователни програми, обучение, както и в рамките на мониторинг и оценка на въздействието на мерките за борба с трафика.**
- (7) С настоящата директива се въвежда интегриран, **■** цялостен подход, **основан на правата на човека**, по отношение на борбата с трафика на хора **и при транспонирането ѝ следва да се вземат предвид Директива 2004/81/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. за издаване на разрешение за пребиваване на граждани на трети страни, които са жертви на трафик на хора или са били обект на помощ за незаконна имиграция и които сътрудничат с компетентните органи⁴ и Директива 2009/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. за предвиждане на минимални стандарти за санкциите и мерките срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава⁵.** Директивата има за свои главни цели по-сериозно предотвратяване, наказателно преследване и защита на правата на жертвите на трафик. **Настоящата директива**

¹ ОВ L 203, 1.8.2002 г., стр. 1.

² ОВ С 311, 9.12.2005 г., стр. 1

³ **ОВ L 328, 15.12.2009 г., стр. 42.**

⁴ ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 19.

⁵ ОВ L 168, 30.06.09, стр. 24.

приема също контекстуални тълкувания на различните форми на трафик и има за цел да гарантира, че борбата с всяка от тези форми се води с най-ефикасните мерки.

- (8) Децата са по-уязвими и следователно съществува по-голям риск те да станат жертви на трафика на хора. При прилагане на разпоредбите на настоящата директива следва да се обръща първостепенно внимание на висшия интерес на детето в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Обединените нации за правата на детето от 1989 г.
- (9) Протоколът на Обединените нации от 2000 г. за предотвратяване, премахване и наказване на трафика на хора, особено на жени и деца, допълващ Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност, и Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора от 2005 г. са ключови стъпки в процеса на засилване на международното сътрудничество срещу трафика на хора. ***Следва да се отбележи, че Конвенцията на Съвета на Европа съдържа механизъм за оценка, който се състои от Експертната група за действия срещу трафика на хора (GRETA) и Комитета на страните. С оглед избягване на дублирането на усилия следва да се насърчава координацията между международните организации, компетентни да предприемат действия в борбата с трафика на хора.***
- (10) ***Настоящата директива не засяга принципа на забрана за връщане (non-refoulement) в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 28 юли 1951 г. (Женевската конвенция) и съгласно член 4 и член 19, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз.***
- (11) За да се отчетат последните развития във връзка с феномена трафик на хора, настоящата директива обхваща по-широко разбиране за това какво е трафик на хора, в сравнение с Рамково решение 2002/629/ПВР и поради това включва допълнителни форми на експлоатация. В контекста на тази директива принудителната просия следва да се разбира като форма на принудителен труд или служба, както е определено в Конвенция № 29 на Международната организация на труда относно принудителния или задължителния труд от 29 юни 1930 г. Ето защо експлоатацията, свързана с просия, ***включително използването на зависимо лице, обект на трафик, за просия***, попада в обхвата на определението за трафик на хора само когато са налице всички елементи на принудителен труд или служба. С оглед на съдебната практика, свързана с проблематиката, оценката на това доколко валидно е евентуалното съгласие за извършване на тази дейност следва да се прави за всеки отделен случай. Когато обаче е засегнато дете, евентуалното съгласие никога не следва да се счита за валидно. Понятието „експлоатация за престъпна дейност“ следва да се разбира като експлоатирането на лице да извършва, *inter alia*, джебчийство, кражби от магазини, ***трафик на наркотици*** и други подобни дейности, които подлежат на наказание и предполагат финансово облагодетелстване. Определението включва също трафика на хора с цел отнемане на телесни органи, което ***представлява тежко посегателство върху човешкото достойнство и физическа цялост, както и други видове поведение като например случаи на незаконно осиновяване или принудителен брак, доколкото при тях са налице съставните елементи на трафика на хора.***
- (12) Степента на наказанията в настоящата директива отразява все по-голямата загриженост сред държавите-членки във връзка с ***развитието на трафика на хора като явление. Ето защо настоящата директива използва като база степени 3 и 4 от***

Заключенията на Съвета от 24—25 април 2002 г. относно подхода, който трябва да се възприеме по отношение на сближаването на режима на наказанията.

Когато престъплението е извършено при определени обстоятелства, например срещу особено уязвима жертва, наказанието следва да бъде по-тежко. В контекста на настоящата директива понятието „особено уязвими лица“ следва да включва най-малко всички деца **■**. **Други фактори, които могат да се вземат предвид при оценката на уязвимостта на жертвата, включват например пол, бременност, здравословно състояние и увреждания.** Когато престъплението е особено тежко, например когато животът на жертвата е бил застрашен или престъплението е включвало сериозно насилие **като изтезание, принудителна употреба на наркотични вещества/медикаменти, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие**, или **по друг начин** е причинило особено сериозни вреди на жертвата, това следва да води до особено тежко наказание. Когато съгласно **настоящата директива** се говори за предаване, това следва да се тълкува в съответствие с Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки¹. **Тежестта на извършеното престъпление може да бъде взето предвид при изпълнението на присъдата.**

- (13) **В борбата с трафика на хора следва пълноценно да се използват съществуващите инструменти в областта на изземването и конфискацията на облаги от престъпления, като Конвенцията на ООН срещу трансграничната организирана престъпност и протоколите към нея, Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпления от 1990 г., Рамково решение 2001/500/ПВР на Съвета от 26 юни 2001 г. относно прането на пари, идентифицирането, проследяването, замразяването, изземването и конфискацията на средствата и приходите от престъпна дейност², Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 г. относно конфискация на облаги, средства и имущество³. Следва да се насърчава използването на отнетите и конфискувани приходи от престъпна дейност, посочена в настоящата директива, за подпомагане и защита на жертвите, включително обезщетение на жертвите и за презгранични правоприлагащи действия на Съюза за борба с трафика.**
- (14) Жертвите на трафик на хора следва, в съответствие с основните принципи на правните системи на съответните държави-членки, да бъдат защитени от **наказателно** преследване или наказание за престъпни дейности, като например използването на фалшиви документи, или за престъпления съгласно законите срещу проституцията или имиграцията, които те са били принудени да извършат като пряка последица от факта, че са били обект на трафик. Целта на тази защита е да се гарантират човешките права на жертвите, да се избегне вторичната виктимизация и да бъдат насърчени те да свидетелстват в наказателни производства срещу извършителите. Тази защита не изключва съдебно преследване или наказание за престъпления, които дадено лице е извършило или в които то е участвало по своя воля.
- (15) За да се гарантира успехът на разследването и наказателното преследване на престъпления, свързани с трафика на хора, тяхното образуване **по принцип** не следва да

¹ ОВ L 190, 18.7.2002, стр. 1.

² ОВ L 182, 5.7.2001 г., стр. 1.

³ ОВ L 68, 15.3.2005, стр. 49.

бъде обусловено от съобщаване или оплакване от страна на жертвата. **Когато естеството на деянието налага това**, наказателното преследване следва да може да се осъществи в достатъчен период от време, след като жертвата е навършила пълнолетие. **Продължителността на този достатъчен период от време за наказателно преследване следва да бъде определена съгласно съответното национално законодателство.** Правоприлагащите служители и прокурорите следва да бъдат подходящо обучени също и с оглед на подобряването на прилагането на международното право и съдебното сътрудничество. Лицата, които отговарят за разследването и преследването на такива престъпления също следва да имат достъп до разследващите средства, използвани в случаи на организирана престъпна дейност или други тежки престъпления ■ ; **тези средства могат да включват** прихващане на съобщения, наблюдение под прикритие, включително електронно наблюдение, наблюдение на банкови сметки и други финансови разследвания.

- (16) С цел да се гарантира ефективното наказателно преследване на международни престъпни групи, чиято дейност е съсредоточена в държава-членка и които извършват трафик на хора в трети държави, следва да се установи компетентността по отношение на престъпление, свързано трафик на хора, когато извършителят е гражданин на **тази държава-членка** ■ , а престъплението е извършено извън територията на тази държава-членка. Също така **може** да се установи компетентността, **когато извършителят пребивава постоянно в държавата**-членка, жертвата е гражданин на държава-членка или нейното място на постоянно пребиваване е в държава-членка, или престъплението е било извършено в полза на юридическо лице със седалище на територията на държава-членка, и престъплението е извършено извън територията на тази държава-членка.
- (17) Докато Директива 2004/81/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. за издаване на разрешение за пребиваване на граждани на трети страни, които са жертви на трафик на хора или са били обект на помощ за незаконна имиграция и които сътрудничат с компетентните органи предвижда издаването на разрешение за пребиваване на жертви на трафик, които са граждани на трети държави, а Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки¹ урежда упражняването на правото на свободно движение и пребиваване на територията на държавите-членки от гражданите на Съюза и техните семейства, включително защита от експулсиране, настоящата директива установява специфични мерки за защита на всички жертви на трафик на хора. Следователно настоящата директива не разглежда условията на тяхното пребиваване на територията на държавите-членки.
- (18) Жертвите на трафик на хора трябва да могат да упражняват ефективно своите права. Ето защо трябва да им бъде предоставяна подходяща подкрепа и помощ преди, по време и за подходящ период от време след наказателното производство. **Държавите-членки следва да предвидят средства за помощ, подкрепа и защита на жертвите.** Подкрепата и помощта, които се предоставят, следва да включват поне минимален набор от мерки, необходими, за да се даде възможност на жертвата да се възстанови и да избяга от своите трафиканти. Практическото осъществяване на такива мерки, въз основа на индивидуална оценка съгласно националните процедури, следва да отчита обстоятелствата, **културния контекст** и нуждите на засегнатото лице. Веднага щом се установят данни, **подкрепени от разумни основания**, че дадено лице може да е жертва

¹ ОВ L 158, 30.4.2004, стр. 77.

на трафик, на това лице следва да се предостави подкрепа, независимо от неговата готовност да свидетелства. **В случаите когато жертвата не пребивава законно в държавата-членка, следва** безусловно да се оказва **помощ и** подкрепа поне **в рамките** на срока за размисъл **■** . Ако след приключване на процеса на идентифициране или изтичане на срока за размисъл се установи, че лицето не отговаря на условията за предоставяне на разрешение за пребиваване или не пребивава законно в *дадена държава-членка* на друго основание, **или ако жертвите са напуснали територията на държавата-членка**, съответната държава-членка не е задължена да продължи да предоставя на това лице помощ и подкрепа въз основа на настоящата директива. Когато това е необходимо, предоставянето на помощ и подкрепа следва да продължи в рамките на подходящ срок след *завършването на* наказателното производство, например ако се провежда медицинско лечение поради тежки физически или психологически последици от престъплението или сигурността на жертвата е застрашена поради дадени показания в хода на наказателното производство.

- (19) Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета от 15 март 2001 г. относно правното положение в наказателното производство на жертвите от престъпления¹ установява набор от права на жертвите в наказателното производство, сред които правото на защита и на обезщетение. Освен това жертвите на трафика на хора следва да имат **незабавен** достъп до правни консултации и — **съобразно ролята на жертвите в съответната съдебна система** — до *процесуално* представителство, включително с цел предявяване на иск за обезщетение. **Подобна правна помощ би могла да се предостави и от компетентните органи за целите на предявяването на искове за обезщетение от държавата.** Целта на правните консултации е жертвите да могат да получат информация и съвети за различните възможности, с които разполагат. **Правните консултации следва да се предоставят от лице, получило подходящо юридическо обучение, без непременно да е адвокат.** Правните консултации и, **съобразно ролята на жертвите в съответната съдебна система, процесуалното** представителство следва да се предоставят безплатно поне в случаите, когато жертвата не разполага с достатъчно финансови средства, по начин, съвместим с вътрешните процедури на държавите-членки. Тъй като е малко вероятно по-специално децата жертви да разполагат с такива средства, правните консултации и *процесуалното* представителство на практика ще бъдат безплатни за тях. Освен това, въз основа на индивидуална оценка на риска, извършена в съответствие с националните процедури, жертвите следва да бъдат защитени от действия, целящи отмъщение или сплашване, както и от риска да бъдат повторно подложени на трафик на хора.
- (20) Жертвите на трафик, които са били подложени на злоупотреби и унизително отношение, които често съпровождат престъплението трафик на хора — като сексуална експлоатация, **сексуална злоупотреба**, изнасилване, сходни с робството практики или отнемане на телесни органи — следва да бъдат защитени от вторично виктимизиране и по-нататъшно травмиране в хода на наказателното производство. **Ненужните повторни разпити по време на разследването, наказателното преследване и съдебния процес следва да се избягва, например чрез представяне, когато е целесъобразно и на възможно най-ранен етап от производството, на видеозаписи на разпитите.** За тази цел жертвите на трафик на хора следва да бъдат третирани по целесъобразен начин, в зависимост от индивидуалните нужди на всяко лице, по време на наказателното разследване и производство. Индивидуалната оценка на нуждите следва да бъде съобразена с обстоятелства като възраст, бременност, здравословно

¹ ОВ L 82, 22.3.2001, стр. 1.

състояние, увреждания и други лични обстоятелства, както и с физическите и психологическите последици от престъпната дейност, на която жертвата е била подложена. Дали и как да се прилага специфично третиране се решава за всеки отделен случай в съответствие с определените в националното законодателство основания и правилата за съдебна преценка, съдебна практика и насоки.

- (21) *Мерките за помощ и подкрепа следва да се предоставят, след като жертвите бъдат информирани и дадат своето съгласие. Следователно жертвите следва да бъдат информирани за важните аспекти на тези мерки, като мерките не следва да им бъдат налагани. Отказът на жертвите да се възползват от мерки за помощ и подкрепа не следва да води до задължение за компетентните органи на съответните държави-членки да предоставят на жертвите алтернативни мерки.*
- (22) В допълнение към мерките, които са на разположение за всички жертви на трафик, държавите-членки следва да осигурят наличието на специални мерки за помощ, подкрепа и защита за децата жертви на трафик. Тези мерки следва да се предоставят с оглед на висшия интерес на детето и в съответствие с Конвенцията на Обединените нации за правата на детето. Когато възрастта на лицето, обект на трафик, е неустановена и има основания да се смята, че то е под 18 години, това лице следва да се приеме за дете и да получи незабавно помощ, подкрепа и защита. Мерките за оказване на помощ и подкрепа на децата жертви следва да бъдат съсредоточени върху физическото и психо-социалното им възстановяване и към намиране на трайно решение за съответното лице. *Достъпът до образование би помогнал на децата да се интегрират повторно в обществото. Като се отчита фактът, че децата жертви на трафик са особено уязвими, следва да се предвидят допълнителни защитни мерки за тях по време на разпитите в хода на наказателното разследване и производство.*
- (23) *Специално внимание следва да се отделя на непридружените деца — жертва на трафик на хора, тъй като те се нуждаят от специални мерки за помощ и подкрепа поради особено уязвимото си положение. От момента, в който непридружено дете — жертва на трафик на хора, е идентифицирано, и до намирането на трайно решение държавите-членки следва да прилагат мерки за приемане с оглед на потребностите на детето и следва да осигуряват прилагането на съответните процесуални гаранции. Следва да се вземат необходимите мерки, за да се гарантира определяне на настойник и/или представител на непълнолетното лице, при необходимост, с цел да се защитава неговият висш интерес. Решение относно бъдещето на всяко непридружено дете — жертва следва да се взема в най-кратък срок с оглед намирането на трайни решения, основани на индивидуална оценка на висшия интерес на детето, на който следва да се обръща първостепенно внимание. Трайно решение би могло да бъде връщането или реинтеграцията в държавата на произход или държавата на връщане, интеграция в приемащото общество, предоставяне на международен статут на защита или на друг статут съгласно националното право на държавите-членки.*
- (24) *Когато съгласно настоящата директива следва да се определи настойник и/или представител на детето, тези функции могат да се изпълняват от едно и също лице или от юридическо лице, институция или орган.*

- (25) Държавите-членки следва да разработят и/или укрепят съществуващите политики за предотвратяване на трафика на хора, включително посредством мерки за обезсърчаване **и намаляване** на търсенето, което поощрява всички форми на експлоатация, и мерки за намаляване на риска лица да станат жертва на трафик, чрез научни изследвания, **включително изследвания за нови форми на трафик на хора**, информация, популяризиране на проблема и образование. В тези инициативи държавите-членки следва да възприемат подход, който зачита спецификите на пола и правата на детето. Всеки служител, за когото има вероятност да бъде в контакт с жертви или потенциални жертви на трафик на хора, следва да бъде подходящо обучен да идентифицира и работи с такива жертви. Това задължение за обучение **следва да се насърчава за членовете на следните различни категории, когато е вероятно да имат контакт с жертвите:** полицейски служители, гранични служители, **служители на имиграционните служби, прокурори, адвокати, магистрати и съдебни служители**, инспектори по труда, **персонал на социалните и здравните служби и на службите за грижи за деца**, както и консулски персонал, но в зависимост от местните обстоятелства може да включва и други групи държавни служители, за които има вероятност да срещнат жертви на трафик в своята работа
- (26) Директива 2009/52/ЕО **■** предвижда санкции за работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава, които макар да не им е повдигнато обвинение или да не са осъждани за трафик на хора, използват работа или услуги, изискани от лице, за което знаят, че е жертва на трафик. Освен това държавите-членки следва да разгледат възможността за налагането на санкции на потребителите на всяка услуга, изискана от лице, за което те знаят, че е жертва на трафик. Това допълнително **криминализиране** би могло да включва работодатели на законно пребиваващи граждани на трети държави и граждани на **Съюза**, както и потребителите на сексуални услуги от лице **обект** на трафик, независимо от гражданството им.
- (27) Държавите-членки следва да създадат — по начин, който считат за целесъобразен от гледна точка на вътрешната си уредба, и като отчитат необходимостта да се осигури минимална структура с определени задачи — национални системи за наблюдение, като националния орган за докладване или други подобни механизми, с цел оценяване на тенденциите в областта на трафика на хора, **събиране на статистически данни**, измерване на резултатите от действията за борба с трафика на хора и редовно докладване **■**. **Тези национални органи за докладване или други подобни механизми вече са обединени в неофициална мрежа на ЕС, създадена въз основа на заключенията на Съвета от 4 юни 2009 г. Координаторът за борба с трафика би участвал в дейността на тази мрежа, която осигурява на Съюза и на неговите държави-членки обективна, надеждна, съпоставима и актуална стратегическа информация в областта на трафика на хора и обменя опит и добри практики в сферата на предотвратяването и борбата с трафика на хора на равнището на Съюза. Европейският парламент следва да има правото да участва в съвместните дейности на националните органи за докладване или други подобни механизми.**
- (28) **С оглед оценката на резултатите от действията, насочени срещу трафика на хора, Съюзът следва да продължи по-нататък работата си по методологиите и методите за събиране на данни за осигуряване на съпоставими статистически данни.**
- (29) **В светлината на Стокхолмската програма и с цел разработване на консолидирана стратегия на Съюза срещу трафика на хора, насочена към по-нататъшно**

укрепване на ангажимента и усилията на Съюза и държавите-членки за предотвратяване и борба с този трафик, държавите-членки следва да улесняват дейността на координатора на за борба с трафика, която може да включва например подобряване на координацията и съгласуваността, както и избягване на дублирането на усилията на институциите и на агенциите на Съюза, както и на държавите-членки и на международните участници, принос за разработване на съществуващи или нови политики и стратегии на Съюза, свързани с борбата с трафика на хора или докладване на институциите на Съюза.

- (30) *Настоящата директива цели да измени и разшири разпоредбите на Рамково решение 2002/629/ПВР. Тъй като измененията, които трябва да се направят, са значителни по брой и по същество, Рамковото решение следва да се замени изцяло с цел постигане на яснота.*
- (31) *В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество¹ държавите-членки се насърчават да изготвят за себе си и в интерес на Съюза свои собствени таблици, които доколкото е възможно, илюстрират съответствието между настоящата директива и мерките за транспониране в националното законодателство, и да ги направят достъпни за обществеността.*
- (32) *Тъй като целта на настоящата директива, а именно борбата с трафика на хора, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, а поради мащаба и въздействието на действията може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, както е посочено в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, определен в този член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.*
- (33) *Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-конкретно в Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно човешкото достойнство, забраната на робството, принудителния труд и трафика на хора, забраната на изтезанието и нечовешкото или унижителното отношение или наказание, правата на детето, правото на свобода и сигурност, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, защитата на личните данни, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес и принципите на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието. По-специално, настоящата директива има за цел да осигури пълното спазване на тези права и принципи и трябва да бъде прилагана в съответствие с тях.*
- (34) *В съответствие с член 3 от Протокол (№21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, Ирландия е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящата директива.*
- (35) *В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№21) относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за*

¹ ОВ С 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

функционирането на Европейския съюз, **и без да се засяга член 4 от този протокол**, Обединеното кралство не **участва** в приемането на настоящата директива и не е обвързано от нея, нито от нейното прилагане.

- (36) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№ 22) относно позицията на Дания, приложен **към Договора за Европейския съюз и** към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива, и не е обвързана *от* нея или *от* нейното прилагане,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

Настоящата директива цели да се установят минимални правила относно квалифицирането на престъпленията и определянето на наказания в сферата на трафика на хора. С нея се въвеждат и общи разпоредби, **като се отчита измерението**, свързано с равенството между половете, за засилване на предотвратяването на тези престъпления и защитата на техните жертви.

Член 2

Престъпления относно трафика на хора

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че следните умишлени деяния са наказуеми:

набиране, превоз, прехвърляне, подслоняване или приемане на лица, включително размяна или прехвърляне на контрола над дадено лице, чрез използване на заплаха, употреба на сила или други форми на принуда, отвлечение, измама, заблуда, злоупотреба с власт или с уязвимо положение, заплащане или получаване на плащания или изгода, с оглед получаване на съгласието на лице, което има контрол над друго лице, с цел експлоатация.
2. Уязвимо положение е положение, при което засегнатото лице няма действителна или приемлива алтернатива на това да се поддаде на въпросната злоупотреба.
3. Експлоатацията включва като минимум експлоатация на извършвана от други лица проституция или други форми на сексуална експлоатация, принудителен труд или услуги, *включително* просия, робство или практики, подобни на робството, принудително подчинение, експлоатация за престъпни дейности, както и отнемане на телесни органи.
4. Съгласието на жертвата на трафик на хора за планирана или действителна експлоатация е без значение, когато е използвано някое от средствата, посочени в параграф 1.
5. Когато поведението, посочено в параграф 1, е свързано с дете, то съставлява наказуемото деяние трафик на хора, дори и да не е използвано никое от средствата, посочени в параграф 1.

6. За целите на настоящата директива „дете“ означава всяко лице на възраст под 18 години.

Член 3

Подбудителство, помагачество, съучастие и опит

Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че подбудителството, помагачеството, съучастията и опитът за извършване на престъпление, посочено в член 2, са наказуеми.

Член 4

Наказания

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпление, посочено в член 2, се наказва с лишаване от свобода с максимален срок не по-малък от пет години.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпление, посочено в член 2, се наказва с лишаване от свобода с максимален срок не по-малък от десет години, когато е извършено при някое от следните обстоятелства:
 - а) престъплението е извършено срещу лице, което е особено уязвимо, което в контекста на *настоящата директива* включва най-малкото всички деца жертви ;
 - б) престъплението е извършено в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. за борбата с трафика на хора¹;
 - в) престъплението е застрашило, умишлено или поради престъпна небрежност, живота на жертвата;
 - г) престъплението е извършено с особено насилие или е причинило особено тежки вреди на жертвата.
3. ***Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да се гарантира, че обстоятелството, че престъплението, посочено в член 2, е извършено от длъжностно лице в изпълнение на служебните му задължения, се смята за отегчаващо вината обстоятелство.***
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията, посочени в член 3, са наказуеми с ефективни, съразмерни и възпиращи наказания, което може да доведе до предаване на лицето.

¹ ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42.

Член 5

Отговорност на юридическите лица

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност за посочените в членове 2 и 3 престъпления, които са извършени в тяхна полза от лице, действащо самостоятелно или в качеството си на член на орган на юридическото лице, и което изпълнява управленски функции в рамките на това юридическо лице, на следните основания:
 - а) правомощие да представлява юридическото лице или
 - б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице или
 - в) правомощие да упражнява контрол в рамките на юридическото лице.
2. Държавите-членки също гарантират, че юридическо лице може да бъде подведено под отговорност, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице, посочено в параграф 1, е направила възможно извършването от негово подчинено лице на някое от престъпленията, посочени в членове 2 и 3, в полза на това юридическо лице.
3. Отговорността на юридическите лица по параграфи 1 и 2 не изключва наказателното производство срещу физически лица, които са извършители, подбудители или съучастници в престъпленията, посочени в член 2 и 3.
4. За целите на настоящата директива „юридическо лице“ означава всяко образувание, което има правосубектност съгласно приложимото право, с изключение на държави или публични органи при упражняването на държавната власт, както и на публичните международни организации.

Член 6

Санкции на юридически лица

Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всяко юридическо лице, подведено под отговорност съгласно член 5, параграфи 1 и 2, подлежи на ефективни, съразмерни и възпиращи санкции, които включват наказателни или ненаказателни глоби и може да включват други санкции като:

- а) лишаване от правото да се ползва от обществени облаги или помощи;
- б) временно или постоянно лишаване от правото да упражнява търговска дейност;
- в) поставяне под съдебен надзор;
- г) съдебна ликвидация;

- д) временно или постоянно затваряне на предприятия, използвани за извършване на престъплението.

Член 7

Отнемане и конфискация

Държавите-членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че компетентните им органи са оправомощени да отнемат и конфискуват средства и приходи от престъпна дейност, посочени в настоящата директива.

Член 8

Отказ от наказателно преследване и неприлагане на наказания към жертвата

В съответствие с основните принципи на *своите* правни системи държавите-членки **предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че техните компетентни органи са оправомощени да не преследват наказателно и да не налагат** наказания на жертвите на трафик на хора за участието им в престъпна дейност, която са били принудени да извършват като пряко следствие от подлагането им на деяние, посочено в член 2.

Член 9

Разследване и наказателно преследване

1. Държавите-членки гарантират, че разследването *или наказателното* преследване на престъпленията, посочени в членове 2 и 3, не зависят от съобщаването или *повдигането* на обвинение от страна на жертвата и че наказателното производство може да продължи дори ако жертвата оттегли показанията си.
2. **Когато естеството на деянието налага това**, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да се даде възможност за наказателно преследване на престъпление, посочено в членове 2 и 3, в достатъчно дълъг период от време, след като жертвата навърши пълнолетие.
3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, структурите и службите, отговорни за разследването или наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 2 и 3, са преминали през съответното обучение.
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на разположение на лицата, структурите и службите, отговорни за разследването или наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 2 и 3, са предоставени ефективни инструменти за разследване като използваните срещу организирана престъпност или други тежки престъпления.

Член 10

Компетентност

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за установяване на **своята компетентност** по отношение на престъпленията, посочени в членове 2 и 3, когато:
 - а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на тяхна територия; или
 - б) извършителят е един от техните граждани■.
2. **Държавите-членки уведомяват Комисията, когато решат да разширят компетентността си по отношение на престъпление, посочено в членове 2 и 3, извършено извън тяхната територия, например когато:**
 - а) престъплението е извършено срещу гражданин на **съответната** държава-членка или лице, чието обичайно пребиваване е на територията **на тази държава-членка**; или
 - б) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, установено на територията на държавата-членка; или

■

 - в) когато извършителят има обичайно местопребиваване на територията на **тази** държава-членка.■
3. За наказателното преследване на престъпление, посочено в членове 2 и 3 и извършено извън територията на **съответната** държава-членка, **всяка държава-членка предприема, в случаите, посочени в** параграф 1, буква б)■, **и може, в случаите, посочени в параграф 2,** да предприеме необходимите мерки, за да гарантира, че ■ нейната компетентност не е *подчинена* на следните условия:
 - а) деянията се определят като престъпление на мястото, където са извършени, или
 - б) наказателното преследване може да бъде образувано **единствено** след жалба от страна на жертвата, подадена на мястото, където е извършено престъплението, или след съобщаване от страна на държавата, в която е мястото на извършване на престъплението.

■

Член 11

Помощ и подкрепа за жертвите на трафик на хора

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят помощ и подкрепа на жертвите преди и по време на наказателното производство, както и в рамките на подходящ срок след това, с цел те да бъдат в състояние да упражняват правата, определени в Рамково решение 2001/220/ПВР и в настоящата директива.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на съответното лице се предоставят помощ и подкрепа от момента, в който компетентните

органи имат **разумни основания да считат**, че е възможно то да е било обект на престъпление, посочено в членове 2 и 3.

3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че помощта и подкрепата за жертвите не зависи от тяхното желание да **сътрудничат при наказателното разследване, наказателното преследване и по време на съдебното производство, без да се накърняват разпоредбите на Директива 2004/81/ЕО или сходни национални разпоредби**.
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за установяване на подходящи механизми за ранно идентифициране и оказване на помощ и подкрепа на жертвите в сътрудничество със съответните организации за предоставяне на помощ.
5. Мерките за помощ и подкрепа, посочени в **параграфи 1 и 2**, се предприемат, след като жертвата бъде информирана и даде своето съгласие, и включват поне **стандарт** на живот, който може да осигури на жертвата средства за живеене, като осигуряването на подходящо и безопасно място за живеене и материална помощ, както и необходимото медицинско обслужване, **включително** психологическа помощ, консултации и информация и устен и писмен превод, когато това е необходимо **■**.
6. **Информацията по член 5 включва, когато е уместно, информация относно срока за размисъл и срока за възстановяване съгласно Директива 2004/81/ЕО, и информация относно възможността за предоставяне на международна закрила съгласно Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила¹ и Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 г. относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите-членки² или съгласно други международни правни инструменти или други сходни национални разпоредби.**
7. Държавите-членки осигуряват грижи за жертвите със специални нужди, **възникващи по-конкретно поради бременност, здравословно състояние, увреждания, умствено или психично разстройство или тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие**.

Член 12

Защита на жертвите на трафик на хора в наказателното разследване и наказателното производство

1. Защитните мерки, посочени в настоящия член, се прилагат в допълнение към правата, установени в Рамково решение 2001/220/ПВР.

¹ **ОВ L 304, 30.9.2004 г., стр. 12.**

² **ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13.**

2. Държавите-членки гарантират, че жертвите на трафик на хора имат **незабавен** достъп до правни консултации и, **в зависимост от ролята на жертвата в съответната правна система**, до *процесуално* представителство, включително с цел предявяване на иск за обезщетение. Правните **консултации и процесуалното** представителство са безплатни, когато жертвата не разполага с достатъчно финансови средства.
3. Държавите-членки гарантират, че жертвите на трафик на хора се ползват с подходяща защита въз основа на индивидуална оценка на риска, като, **inter alia**, имат достъп до програми за защита на свидетели или други подобни мерки, ако това е уместно и е в съответствие с основанията, предвидени в националното законодателство или процедури.
4. Без да се засягат правата на защита и въз основа на направена от компетентните органи индивидуална оценка на личните обстоятелства на жертвата, държавите-членки гарантират, че жертвите на трафик на хора са обект на специално отношение с цел предотвратяване на евентуално вторично виктимизиране, като в рамките на възможното и в съответствие с основанията, определени в националното законодателство и с правилата за съдебна преценка, съдебна практика и насоки, се избягва следното:
 - а) *повторни разпити* по време на разследването, наказателното преследване или съдебния процес, когато това не е необходимо;
 - б) визуалният контакт между жертвата и *обвиняемия* (обвиняемите), включително при даването на показания, например при *разпит* или кръстосан разпит, чрез подходящи средства, включително чрез използване на подходящи комуникационни технологии;
 - в) даването на показания на открито заседание на съда; както и
 - г) задаването на въпроси за личния живот, когато това не е необходимо.

Член 13

Общи разпоредби относно мерките за оказване на помощ, подкрепа и защита на децата
жертви на трафик на хора

1. На децата, жертви на трафик на хора, се оказва помощ, подкрепа и защита . **При прилагането на разпоредбите на настоящата директива първостепенно внимание се обръща на висшия интерес на детето.**
2. Държавите-членки гарантират, че когато възрастта на лице, което е обект на трафик на хора, е неустановена и има причини да се предполага, че лицето е дете, това лице се смята за дете, за да му бъде предоставен незабавен достъп до помощ, подкрепа и защита в съответствие с членове 14 и 15.

Член 14

Помощ и подкрепа за децата жертви

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че специфичните действия за оказване на помощ и подкрепа на децата — жертви на трафик на хора, при тяхното физическо и психо-социално възстановяване в краткосрочен и дългосрочен план, се предприемат след индивидуална оценка на специалните обстоятелства на всяко дете жертва, като се отчитат надлежно възгледите, нуждите и опасенията на детето, **така че да се намери трайно решение за него. В съответствие с националното си право държавите-членки предоставят в разумен срок достъп до образование на децата жертви и на децата на жертви, които получават помощ и подкрепа в съответствие с член 11 от настоящата директива.**
2. **Държавите-членки определят настойник или представител на детето – жертва на трафик на хора, от момента, в който то е идентифицирано от органите, когато според националното право носителите на родителска отговорност са лишени от възможността да защитават висшия интерес на детето и/или да го представляват поради конфликт на интереси между тях и детето жертва.**
3. Държавите-членки предприемат, при необходимост и възможност, мерки за оказване на помощ и подкрепа на семейството на детето жертва на трафик на хора, когато семейството се намира на територията на държавата-членка. По-конкретно, при необходимост и възможност, държавите-членки прилагат член 4 от Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета спрямо семейството.
4. Настоящият член се прилага, без да се засяга член 11.

Член 15

Закрила на децата — жертви на трафик на хора, в наказателното разследване и наказателното производство

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателното разследване и наказателното производство, **и в зависимост от ролята на жертвата в съответната правна система, компетентните** органи определят **представител на детето — жертва на трафик на хора, когато според националното право носителите на родителска отговорност са лишени от възможността да представляват детето поради конфликт на интереси между тях и детето жертва**.
2. **В зависимост от ролята на жертвата в съответната правна система,** държавите-членки гарантират, че децата — жертви на трафик на хора, имат **незабавен** достъп до безплатни правни консултации и до безплатно *процесуално* представителство,

включително с цел предявяване на иск за обезщетение, **освен ако разполагат с достатъчно финансови средства**.

3. Без да се засягат правата на защита, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателното производство във връзка с престъпленията, посочени в членове 2 и 3:
 - а) *разпитите* на децата жертви се провеждат без неоснователно забавяне след съобщаване на фактите на компетентните органи;
 - б) при необходимост *разпитите* на децата жертви се провеждат в помещения, предназначени или приспособени за тази цел;
 - в) когато е необходимо, *разпитите* на децата жертви се извършват от или посредством професионалисти, специално обучени за тази цел;
 - г) при възможност и необходимост всички *разпити* на детето жертва се извършват от едни и същи лица;
 - д) броят на *разпитите* е ограничен до възможния минимум и *разпити* се провеждат само доколкото това е необходимо за целите на наказателното производство;
 - е) детето жертва може да бъде придружено от своя представител или, когато това е уместно, от възрастен по свой избор, освен ако е взето обосновано решение за обратното по отношение на това лице.
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателно разследване на престъпление, посочено в членове 2 и 3, всички *разпити* на детето жертва, или когато това е уместно — на детето свидетел, могат да бъдат записвани на видео и такива видеозаписи на *разпитите* могат да бъдат използвани като доказателство в *съдебното производство* съгласно разпоредбите на националното им законодателство.
5. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при *съдебното производство*, свързано с престъпленията, посочени в членове 2 и 3, може да бъде *разпоредено*:
 - а) *разпитът* да се проведе без присъствието на публика; както и
 - б) детето жертва да може да бъде изслушано в съдебната зала, без то да присъства, по-конкретно чрез използване на подходящи комуникационни технологии.
6. **Настоящият член** се прилага, без да се засягат разпоредбите на член 12.

Член 16

Помощ, подкрепа и защита на непридружени деца — жертви на трафик на хора

1. ***Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че посочените в член 14, параграф 1 специфични действия за оказване на помощ и подкрепа на децата — жертви на трафик на хора са надлежно съобразени с личните и специалните обстоятелства на непридруженото дете жертва.***

2. *Държавите-членки предприемат необходимите мерки за намиране на трайно решение въз основа на индивидуална оценка на висшия интерес на детето.*
3. *Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при необходимост на непридруженото дете — жертва на трафик на хора се определя настойник.*
4. *Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че в зависимост от ролята на жертвата в съответната правна система, в хода на наказателното разследване и на наказателното производство компетентните органи определят представител на детето, когато то не е придружено или е разделено от своето семейство.*
5. *Настоящият член се прилага, без да се засягат разпоредбите на членове 14 и 15.*

Член 17

Обезщетение на жертвите

Държавите-членки правят необходимото жертвите на трафик на хора да имат достъп до съществуващите режими за обезщетение на жертвите на насилствени умишлени престъпления.

Член 18

Превенция

1. *Държавите-членки предприемат необходимите мерки, **например чрез образование и обучение**, с цел възпиране **и намаляване** на търсенето, което поощрява различните форми на експлоатация, свързани с трафика на хора.*
2. *Държавите-членки предприемат подходящи действия, **включително чрез интернет**, като информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, изследователски и образователни програми, когато е уместно — в сътрудничество **със съответните** организации на гражданското общество **и други заинтересовани страни**, с цел да се повиши осведомеността и да се намали рискът за хората, и особено децата, да станат жертви на трафик на хора.*
3. *Държавите-членки насърчават редовното обучение на служителите, за които има вероятност да влязат в контакт с жертви и потенциални жертви **на трафик на хора**, **включително** полицейските служители от първа линия¹, което да улесни дейността им по идентифициране и работа с жертвите и потенциалните жертви на трафик на хора.*
4. *За да се повиши ефективността на превенцията и борбата с трафика на хора **чрез обезсърчаване на търсенето**, държавите-членки разглеждат възможността за предприемане на мерки за **криминализиране** на използването на услуги, които са*

предмет на експлоатация съгласно посоченото в член 2, със знанието, че лицето е жертва на престъпление, посочено в член 2.

Член 19

Национални органи за докладване или подобни механизми

Държавите-членки вземат необходимите мерки за създаването на национални органи за докладване или други подобни механизми. Задачите на тези механизми включват извършване на оценка на тенденциите в областта на трафика на хора, измерване на резултатите от действията за борба с трафика на хора, **включително събиране на статистически данни в тясно сътрудничество със съответните организации на гражданското общество**, и докладване ■ .

Член 20

Координиране на стратегията на Съюза относно трафика на хора

За да се допринесе за установяването на координирана и консолидирана стратегия на Европейския съюз по отношение на трафика на хора, държавите-членки подпомагат задачите на координатора за борба с трафика на хора. По-конкретно държавите-членки предоставят на координатора за борба с трафика на хора информацията, посочена в член 19, въз основа на която координаторът дава своя принос за доклада на Комисията на всеки две години относно постигнатия напредък в борбата с трафика на хора.

Член 21

Замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР

Рамково решение 2002/629/ПВР относно борбата с трафика на хора **се заменя с настоящата директива по отношение на държавите-членки, които участват в нейното приемане**, без това да засяга задълженията на държавите-членки, свързани със срока за транспониране в националното право.

За държавите членки, които участват в приемането на настоящата директива, позоваванията на **рамковото** решение се считат за позовавания на настоящата директива.

Член 22

Изпълнение

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директивадо... * . ■
2. **Държавите-членки предават на Комисията текста на разпоредбите, с които въвеждат в националното си законодателство задълженията, възложени им с настоящата директива.**

* ОВ Моля въведете дата: две години след приемането на настоящата директива.

3. Когато държавите-членки приемат тези **мерки**, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се *придружава от подобно позоваване* при официалното им публикуване. Условието и редът за извършване на *подобно* позоваване се определят от държавите-членки.

■

Член 23

Докладване

1. **■ До ...** * Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета **■** доклад за оценка на степента, *в която държавите-членки са взели необходимите мерки, за да се съобразят с настоящата директива, което включва описание на мерките, предприети в съответствие с член 18, параграф 4, придружен при необходимост от законодателни предложения.*
2. **До ...** ** Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на въздействието на действащото национално право, криминализиращо потребителите на основани на трафика на хора услуги, върху превенцията на трафика на хора, придружен при необходимост от подходящи предложения.

Член 24

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в **■** деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 25

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в

За Европейския парламент

За Съвета

Председател

Председател

* **ОВ Моля въведете дата: две години след крайния срок за съобразяване с настоящата директива..**
** **ОВ Моля въведете дата: две години след крайния срок за съобразяване с настоящата директива.**